

PHÁT BIỂU

TẠI LỄ TRAO HỌC BỔNG VALLET NĂM 2014

(Lê Thị Oanh – Hiệu trưởng, trường THPT chuyên Hà Nội – Amsterdam)

Kính thưa TS Nguyễn Thị Nghĩa, Thứ trưởng Bộ GD & ĐT, TS Doãn Mậu Diệp, Thứ trưởng Bộ Lao động và Thương binh xã hội,,

Kính thưa GS Viện sỹ Nguyễn Văn Hiệu, GS Odon Vallet, GS Trần Thanh Vân và GS Lê Kim Ngọc,

Kính thưa các quý vị đại biểu, các vị khách quý,

Kính thưa các Thầy, Cô giáo, các bậc Cha, Mẹ học sinh,

Thưa các em học sinh thân mến.

Hôm nay cùng với niềm vui khai trường của hàng triệu thầy, cô giáo và học sinh cả nước, “Gặp gỡ Việt Nam” long trọng tổ chức Lễ trao học bổng Vallet năm 2014. Trường THPT chuyên Hà Nội – Amsterdam được vinh dự thay mặt các thầy giáo, cô giáo và các học sinh khai mạc buổi Lễ trang trọng này.

Cho phép tôi được nồng nhiệt chào mừng và kính chúc sức khỏe các đồng chí Lãnh đạo, các vị khách quý, các Giáo sư, các bậc Cha, Mẹ và các em học sinh đang có mặt tại đây. Xin đặc biệt chúc mừng 470 học sinh xuất sắc đến từ 58 trường THPT khu vực phía Bắc được vinh dự nhận phần thưởng cao quý ngày hôm nay. Sẽ là không đầy đủ nếu chúng ta không dành thời gian thích hợp và trân trọng để hiểu rõ hơn nguồn gốc và ý nghĩa cao đẹp của học bổng mang tên Vallet.

Năm 1993, theo đề nghị của GS Nguyễn Văn Hiệu, nguyên Viện trưởng Viện Khoa học Việt Nam, GS Trần Thanh Vân, một nhà vật lý Việt kiều làm việc tại Pháp, về nước tổ chức cuộc “Gặp gỡ Việt Nam” lần thứ Nhất. Cuộc gặp đã thu hút hàng trăm nhà vật lý nổi tiếng trên thế giới trong đó có GS **J. Steinberger**, nhà bác học đoạt Giải Nobel, quốc tịch Mỹ đến Hà Nội để thông báo và tranh luận về những kết quả mới nhất trong vật lý hạt và vật lý thiên văn. Cũng năm ấy, hai nhà vật lý trẻ người Việt Nam ở nước ngoài là TS Đàm Thanh Sơn và TS Nguyễn Trọng Hiền đã về Hà Nội dự “Gặp gỡ Việt Nam” lần thứ Nhất. Kể sau đó, hai anh đã trở thành hai nhà khoa học nổi tiếng thế giới và đáng tự hào của người Việt Nam.

Từ năm 1995 đến 2014, các cuộc **Gặp gỡ Việt Nam** lần II đến lần thứ X lần lượt diễn ra tại TP Hồ Chí Minh và Hà Nội. Nhiều nhà nhà bác học đã đoạt Giải thưởng Nobel như **N. Ramsey J. Friedman J. Cronin** đến từ Mỹ; **G. Charpak** đến từ Pháp và **K. Klitzing** đến từ Đức đã tụ hội tại “Gặp gỡ Việt Nam”. Năm 2013, **Gặp gỡ Việt Nam** lần thứ VIII đã diễn ra tại thành phố biển Quy Nhơn, nơi Tổ chức Khoa học và Giáo dục vừa hoàn thành Trung tâm Quốc tế Khoa học và Giáo dục Liên ngành trên diện tích gần 20 héc-ta

bên bờ biển cát vàng lặng sóng rất đặc trưng của Việt Nam. GS **Ngô Bảo Châu**, người đã đạt Giải thưởng Fields, GS **R. Heuer**, Tổng Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu Hạt nhân châu Âu (CERN); GS **M. Mayor**, Giải thưởng Shaw, người đoạt giải Nobel phương Đông được trao tặng tại Hong Kong; GS **Nguyễn Văn Hiệu**, GS **Trịnh Xuân Thuận**, GS **Đàm Thanh Sơn**, GS **Nguyễn Trọng Hiền**... cũng đã đến hội tụ và làm việc tại TT Khoa học Quy Nhơn. Lễ trao học bổng 2014 năm nay, chúng ta được vinh dự chào đón GS đạt giải Nobel năm 2013 – GS Francois Englert. Chúng ta hãy dành một tràng pháo tay thật to, thật lớn để đón chào sự hiện diện của Ông!

Tổ chức **Gặp gỡ Việt Nam** đã trao học bổng cho nhiều học sinh THPT, sinh viên đại học, cao học và cả các nhà nghiên cứu trẻ ưu tú ở Việt Nam. Cảm kích trước ý nghĩa cao đẹp của hoạt động khuyến học, khuyến tài, GS Odon Vallet tình nguyện tham gia chương trình học bổng trong khuôn khổ các hoạt động của tổ chức **Gặp gỡ Việt Nam**. Năm nay là năm thứ 14 học bổng mang tên Vallet được trao tại Việt Nam với số lượng ngày càng tăng: **Từ 800 suất học bổng cấp cho sinh viên, học sinh Việt Nam** vào năm 2001 đã tăng lên **1.860 suất** vào năm 2005 và năm 2014 số lượng lên tới **2.250** với tổng số tiền **khoảng 20 tỷ đồng**. Tổng giá trị Học bổng trên toàn quốc từ năm 2001 đến năm 2014 là trên 120 tỉ đồng VN. Mỗi suất học bổng năm 2014 tăng mức **13 triệu đồng** dành cho sinh viên và nhà nghiên cứu trẻ và mức **8 triệu đồng** dành cho học sinh THPT. **Đó chính là học bổng danh dự mang tên Học bổng Vallet.**

Vallet là tên dòng họ mà **Odon Vallet** là người đại diện hiện nay. Odon Vallet là Tiến sĩ khoa học trong ngành Luật học, Giáo sư lịch sử tôn giáo của Đại học Sorbonne nổi tiếng. Ông đồng thời là một nhà văn viết tùy bút triết luận về các cuộc xung đột tôn giáo diễn ra nóng bỏng ở vùng Trung Đông và Nam Á.

Cha của **Odon Vallet**, cụ Jean Vallet thuở còn thơ là một cậu bé quá nghèo. Sáng sáng cậu bé đó đã làm lõi cuốc bộ tới trường tiểu học ở làng quê, chiều chiều lại mài miết chần cừ trên đồng cỏ lạnh buốt hay chần dê bên sườn núi đã chênh vênh trong vùng Bourgogne của miền đông nước pháp. Lớn lên, chàng trai Jean ấy đã lưu lạc tới Paris, vừa làm lao công để theo học trung học, rồi đại học. Nhờ bền chí và thông minh, Jean đỗ tiến sĩ luật học. Ông được cử làm Tổng giám đốc, rồi Chủ tịch hội đồng quản trị một hãng bảo hiểm quốc tế lớn. Phút lâm chung, cụ Jean Vallet để lại tài sản trị giá 100 triệu Er cho con trai với lời trăng trối: “Này Odon, con hãy thương yêu những người nghèo khó! Trong đám người bất hạnh đó có không ít những khối óc thông minh, trái tim nhân hậu”.

Thực hiện ước vọng của người cha, Odon Vallet đã không sử dụng tiền cho riêng mình, ông sống giản dị, đi làm bằng xe buýt, tàu điện ngầm. Giấu mình trong một căn hộ bình thường giữa Pais sôi động gần vườn hoa Luxembourg, ông sống một đời sống đậm chất khoa học: trầm tư, không phô trương, xu phụ như những người trí thức của mọi thời đại. Ông đã đem tất cả số tiền thừa kế gửi ngân hàng, hằng năm lấy lãi để tặng học bổng cho các bạn trẻ học giỏi tại Pháp và Việt Nam. Nhiều học sinh giỏi là con em nông dân

nghèo tại các vùng sâu, vùng xa thuộc đồng bằng sông Cửu Long, ở núi rừng Việt Bắc, Tây Bắc đã vinh dự được nhận **Học bổng Vallet**.

GS Odon Vallet và ông bà GS Trần Thanh Vân từ Paris sang Việt Nam để trực tiếp trao học bổng cho từng bạn trẻ tại TP Hồ Chí Minh, Đà Lạt, Đà Nẵng, Huế, Đồng Hới, Vinh và Hà Nội. Học sinh các tỉnh và thành phố Hải Phòng, Nam Định, Yên Bái, Điện Biên, Cao Bằng... được các thầy, cô ở đưa về Hà Nội nhận học bổng; học sinh Đồng Tháp, Kiên Giang, Vĩnh Long... được nhận học bổng tại TP HCM.

Hàng năm, các Giáo sư thực hiện một chuyến đi xuyên Việt để trao học bổng cho học sinh các tỉnh phía nam tại Nhà hát Lớn TP HCM, đến Đà Lạt trao học bổng cho học sinh các tỉnh Tây Nguyên. Từ Đà Lạt, các Giáo sư xuống Nha Trang, bay ra Đà Nẵng, trao học bổng cho học sinh các tỉnh miền nam Trung bộ tại Trường THPT chuyên Lê Quý Đôn. Từ thành phố cảng lớn nhất miền trung, các Giáo sư đến thành phố Huế trao học bổng cho học sinh, sinh viên Thừa Thiên-Huế, tại Duyệt Thị Đường sơn son thếp vàng trong Cấm Thành triều Nguyễn. Tiếp tục cuộc hành trình xuyên Việt, các Giáo sư đi xe ca tới Đồng Hới, trao học bổng cho những học sinh nghèo, học giỏi trên vùng đất một thời từng là “túi bom Mỹ”. Tiếp đó, là lễ trao học bổng tại thành phố Vinh, quê hương Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu.

Năm 2014, các Giáo sư đến Thủ đô Hà Nội, thành phố HCM, Quảng Bình, Đà Nẵng Huế để trao học bổng. Tại Hà Nội các học sinh ở làng SOS các sinh viên đại học, cao học, các nhà nghiên cứu trẻ đã vinh dự được nhận học bổng tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám, trước bức tượng đồng Chu Văn An, bậc đại danh nho, Tư nghiệp Quốc Tử Giám đời Trần Minh Tông. GS Odon Vallet đã cố gắng dành số thì giờ ít ỏi của mình trong hành trình để tới trò chuyện với những học sinh tài năng của trường THPT chuyên Hà Nội-Amsterdam.

Và hôm nay, ngày 24/8 Lễ trao học bổng cho các em học sinh THPT xuất sắc ở các tỉnh phía bắc đang diễn ra tại Nhà hát Lớn Hà Nội, trên quảng trường lịch sử mang tên “Cách mạng Tháng Tám”. Sau chuyến đi xuyên Việt để được tận tay trao học bổng cho học sinh, sinh viên và các nhà nghiên cứu trẻ Việt Nam, các GS sẽ bay về Pháp để kịp thực hiện những công việc bận bịu trong mùa khai trường tại Paris.

Kính thưa các quý vị đại biểu, các vị khách quý cùng toàn thể các thầy cô giáo, các em học sinh yêu mến!

Chúng ta xúc động trước tình cảm cao quý và trân trọng việc làm đầy ý nghĩa của GS Trần Thanh Vân, GS Lê Kim Ngọc và GS Odon Vallet đã dành cho thế hệ trẻ hiếu học trên quê hương Việt Nam. Chúng ta cảm phục những trí thức Việt kiều yêu nước. Họ là những tâm hồn đậm chất Việt Nam đang hiện hữu khắp bốn phương trời. Họ đang dành cho thế hệ trẻ của quê hương hôm nay rất nhiều tình cảm mến yêu.

Chúng ta mến phục họ không chỉ do tài năng trác việt, mà còn ở tấm lòng yêu Tổ Quốc nồng nàn. Là những nhà khoa học uyên thâm mang hồn Việt đậm thắm, các giáo sư đã

và đang là tấm gương sáng về đức kiên trì trong lao động khoa học, về lòng nước nồng nàn mà các bạn học sinh, sinh viên, nhà nghiên cứu trẻ hiện nay cần phải noi theo. Họ đã quý trọng những khối óc thông minh và đã dành cho thế hệ trẻ sự khích lệ vật chất lẫn chất khoa học và tràn đầy tình nhân ái. Bằng đa dạng hóa các hoạt động của Gặp gỡ Việt Nam, GS Trần Thanh Vân và các giáo sư đang góp phần xây dựng một cộng đồng khoa học hiện đại tại Việt Nam. Trân trọng những tấm lòng ấy, các vị Chủ tịch nước của chúng ta như Trần Đức Lương, Nguyễn Minh Triết đã thân mật tiếp đại diện các nhà vật lý nước ngoài đến Hà Nội dự các lần **Gặp gỡ Việt Nam**.

Năm 2013, cùng sự góp mặt và trí tuệ của 5 nhà Khoa học đoạt giải Nobel các GS đã đem hết nhiệt tình để cống hiến, góp phần làm cho đất nước Việt Nam thân yêu của chúng ta đang đổi mới từng ngày. Với những đóng góp cho quê hương, Giáo sư Trần Thanh Vân là một trong những Việt kiều đầu tiên được bầu chọn và được Ủy ban Trung ương mặt trận Tổ quốc Việt Nam trao giải thưởng **“Vinh danh nước Việt”**. Năm 2008, Giáo sư Trần Thanh Vân và Giáo sư Lê Kim Ngọc đã được Thủ tướng chính phủ tặng bằng khen vì: **“Đã có nhiều thành tích trong việc củng cố và phát triển cộng đồng, góp phần vào sự nghiệp xây dựng Chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc”**.

Các em học sinh yêu mến,

Được nhận học bổng Vallet, các em thật tự hào về những thành tích đã đạt được, nhưng các em sẽ cần có trách nhiệm lớn lao hơn để gìn giữ niềm tự hào và để xứng đáng hơn với niềm tin mà quỹ học bổng Vallet đã đặt vào tài năng của các em. Các em là tương lai của đất nước và sẽ là chủ nhân dựng xây Tổ Quốc Việt Nam đang hoàng hơn, tươi đẹp, phát triển và thịnh vượng hơn như ước vọng của Chủ Tịch Hồ Chí Minh kính yêu hằng mong muốn.

Các em là nguồn tài nguyên tri thức quý giá của đất nước. Các em cần tiếp tục phấn đấu học tập chăm chỉ, bền chí tu dưỡng đạo đức để trở thành những con người có thực lực, thực tài, có khát vọng cống hiến cho ước vọng về một Tổ quốc Việt Nam độc lập và thịnh vượng. Các em hãy trau dồi kiến thức, hãy theo đuổi niềm đam mê, yêu thích của mình để nhận được thành công và thấy rõ giá trị của lao động khoa học. Tình yêu, ý chí và nghị lực sẽ đưa các em tới hạnh phúc.

Mai sau trong cuộc đời, các em có thể giành được những giải thưởng lớn hơn, nhưng các em nên nhớ buổi Lễ ngày hôm nay. Rất nhiều em học sinh ngồi đây rồi sẽ đi tới những lãnh thổ khác nhau trên toàn thế giới để tiếp tục con đường học tập và theo đuổi sự nghiệp của mình. Các em hãy nhớ rằng, Việt Nam là nơi các em đã sinh ra và lớn lên, rằng các em là người Việt hiếu học với những giá trị đạo đức cao đẹp, sự phong phú, đa dạng và tinh túy về văn hoá. Các em hãy đừng quên những người thầy giáo, người cô giáo đã mang các em đến với tri thức của nhân loại, Các em hãy nhớ đến những mái trường đã dạy dỗ các em thành người và thành tài. Các em hãy luôn khắc ghi công sinh thành của Cha, của Mẹ và những đóng góp, khích lệ của bạn bè các em. Chỉ

như vậy, các em mới xứng đáng được sử dụng món quà đầy ý nghĩa của học bổng Vallet, món quà của hôm nay cho thành công và phát triển trong tương lai.

Cho phép tôi được thay mặt các thầy cô giáo, các bậc CMHS và các em học sinh được bày tỏ lòng tri ân sâu sắc tới tổ chức Khoa học “Gặp gỡ Việt Nam”, tới giáo sư Trần Thanh Vân, giáo sư Lê Kim Ngọc và giáo sư Odon Vallet.

Xin trân trọng cảm ơn các đồng chí Lãnh đạo, các vị khách quý, các quý vị đại biểu, các thầy giáo, cô giáo, các bậc CMHS và các em học sinh đang có mặt nơi đây. Xin cùng chúc cho chúng ta mạnh khỏe và hạnh phúc! Chúc các thầy giáo, cô giáo cùng toàn thể các em học sinh một năm học hứa hẹn nhiều thành công.

Xin trân trọng cảm ơn./.

Hà Nội ngày 23 tháng 8 năm 2014

HIỆU TRƯỞNG

Lê Thị Oanh